

Marc van der Aart

Van Brooklyn naar boerenland

WONEN IN HET HARTVAN ITALIË

Noordboek

© 2022 Marc van der Aart | uitgeverij Noordboek

Omslagontwerp Sander Pinkse

Boekverzorging Elgraphic

Foto: Susan Daboll

Omslagbeeld (olieverf op doek): Lucy MacGillis

(lucymacgillis.carbonmade.com)

ISBN 978 90 5615 917 7

NUR 870

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Noordboek, Postbus 234, 8400 AE Gorredijk, Nederland – info@noordboek.nl

Noordboek is onderdeel van

20 leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv

www.noordboek.nl

Voor mijn moeder

Take your desire seriously.

Leonard Cohen

Mijn angsten liepen voor
mij uit als gidsen.

Cesare Pavese

Inhoud

Van Brooklyn naar boerenland

Intro 9

Winter / Inverno

1. Aardbeving 15
2. Notaris 17
3. Kruiwagen 19
4. Fai date 21
5. Vibiemme 23
6. Taal 26
7. Tevere 28
8. Abbinare 30
9. GPL 32
10. Stekkers 34
11. Online bestellen 36
12. Klompen 38
13. Kippen 1 40
14. BMI 42
15. Strada bianca 44
16. Rogne 46
17. Werk 48
18. PIGS 50
19. Montemolino 53
20. Kussen 55
21. Migratie 58
22. Van Fallaci tot Velina 61

23. Alfasud 63

24. Hemingway 65

25. Supermarktoorlog 67

Lente / Primavera

26. Moeder 71
27. Cinquecento 73
28. Zin 76
29. Welgut maar niet gek 78
30. Wederkeer 80
31. Chilometro Zero 83
32. Zwembad 85
33. Koevoet 87
34. Bosmaaier 89
35. Beton 91
36. Katholiek 93
37. Hond 95
38. Kippen 2 97
39. Iets kopen 99
40. Wild 101
41. Eten 103
42. Schorpioen 105
43. Kaartje kopen 107
44. F24semplicato 109
45. Staycation 111
46. Vlokken 113

- 47. Rechtse hobby 115
- 48. Italiaanse reis 117
- 49. Eenvoud 120
- 50. Voetbal 122

Zomer / Estate

- 51. Gasten 127
- 52. Salinger 129
- 53. Cottagecore 131
- 54. Zonnepanelen 133
- 55. Zwembadwater 135
 - 56. Boom 137
 - 57. Kloven 139
 - 58. Furioso 141
- 59. Prostituzione 143
- 60. Kippen 3 145
- 61. Bella macchina 147
 - 62. Katten 149
 - 63. Pruimen 151
 - 64. Koffie 153
- 65. Slowfood 155
- 66. Circolo 157
- 67. Ready for the Kuntry 159
 - 68. Pisolino 161
- 69. Anger Management 163
 - 70. Afstand en tijd 165
 - 71. Zonnebloemen 167
 - 72. Nageslacht 169
 - 73. Wonder 171
- 74. De prijs van pizza 173
- 75. Vooruitgang 175

Herfst / Autunno

- 76. Ouder dan een jaar 179
 - 77. Mezzogiorno 181
 - 78. Fiets 183
 - 79. Moestuin 185
 - 80. Kettingzaag 187
 - 81. Zagen 189
 - 82. Dionysus 191
 - 83. Expats 194
 - 84. Teatro 196
 - 85. Bingewatches 198
 - 86. Calimero 200
 - 87. Kippen 4 202
 - 88. Joden in Italië 204
 - 89. Primo Levi 207
 - 90. Richting 210
 - 91. Dante 212
 - 92. Benigni 215
 - 93. Roze 217
 - 94. Jacht 219
 - 95. Linzen 221
 - 96. Problemen 223
 - 97. Van Garibaldi tot Grillo 225
 - 98. ZTL 227
 - 99. President 229
 - 100. Boekenbeurs 231
 - 101. Verlaten 233
- Naschrift 235

Van Brooklyn naar boerenland

Leven in Italië is nooit mijn droom geweest en dat ik nog eens op het boerenland zou eindigen was al helemaal onwaarschijnlijk. Ik kom uit Haarlem, een rustig reservaat, bevolkt door Ons Soort Mensen en was in 2012 juist naar Brooklyn vertrokken om eens in een metropool te wonen.

Ik kwam altijd al graag in New York en huurde er soms een appartement. Ik voelde me er thuis en telkens als ik er was tikte ik een oude fiets op de kop, waarmee ik de stad verkende. Ik kende de subway al snel als mijn broekzak. Dankzij het Romeinse, vierkante stratenplan van Manhattan verdwaalde ik er nooit, in tegenstelling tot het grenzeloze, cirkelvormige Amsterdam, waar ik nog steeds mijn weg niet kan vinden.

Ik was wel een beetje uitgekeken op de zelfgenoegzame, gezellige moerasdelta. Eigenlijk zou ik best naar de Big Apple willen verhuizen, maar dat ging niet zomaar. Je hebt een visum nodig om er te mogen werken en dat was niet eenvoudig te krijgen. Voorts ben ik mensenschuw en de bevolkingsdichtheid is er juist nogal hoog.

Toen ik bij toeval een Haarlemse ondernemer ontmoette die een investeerder zocht voor zijn Nederlandse fietsenwinkel in Brooklyn, Rolling Orange Bikes, hoefde ik niet lang na te denken. Dit avontuur leverde een visum op en had als bijkomend voordeel dat ik nooit meer een fiets hoefde te kopen. Ik verkocht mijn aandeel in het softwarebedrijf dat ik 25 jaar eerder met twee compagnons had opgericht en samen met Stella, die ook een fanatiek liefhebster van New York was, vertrok ik naar Brooklyn.

We verkochten daar omafietsen, hippe VanMoof stadfietsen en bakfietsen aan New Yorkers en klanten overal uit de VS. Fietsen was

nog niet zo booming als nu en er waren maar een stuk of drie fietsenwinkels voor 9 miljoen inwoners. De New Yorkse burgemeester Bloomberg had overal fietspaden aan laten leggen en de elektrische fiets was in opkomst. De zaken liepen steeds beter, helemaal nadat we Rolling Orange Bike Tours hadden opgericht, waarmee we duizenden Nederlanders met een *tour guide* door Brooklyn en over een van de bruggen naar Manhattan joegen.

We woonden in een kleine *two bedroom* voor bijna \$ 3000 per maand. Elke morgen lag *The New York Times* op de bakstenen trap van de Brownstone in Williamsburg. In de jaren tachtig wilde geen taxichauffeur je erheen brengen, maar dankzij de gentrificatie werd de wijk nu opeens de 'hipste plek op aarde' genoemd, bevolkt door hipsters en homo's, vrijbuiters en kunstenaars, gekken en chassidische Joden.

Met de J/Z-train zat ik zo in Manhattan en binnen tien minuten fietste ik over de Williamsburg Bridge naar de Lower East Side.

Het leek wel alsof ik in een glazen bol keek als ik op straat liep, want alles wat hier gebeurde zag ik vijf jaar later terug in Amsterdam.

Na vijf jaar hard werken begon ik echter behoorlijk op van de zenuwen te raken van de herrie, de hipsters en de haveloosheid. Van de tredmolen bleek ik in een ratrace te zijn beland en dat was nou ook weer niet de bedoeling. Hoezeer ik ook van Amerikanen hield en hoe geweldig New York ook was, de Angelsaksische cultuur leverde een keiharde samenleving op waar alleen de bovenlaag het goed had. Ik begon de werkelijke betekenis van *The American Dream* te begrijpen: *You got to be asleep to believe in it.*

Het was mooi geweest. We deden de winkel over aan het Amsterdamse VanMoof en verkochten het fietstoerbedrijf aan een New Yorkse vriend. Net op tijd, achteraf bezien, want de komst van Trump en corona hadden een nogal sfeerverlagend effect op het openbare leven in New York.

Waar moesten we nu heen? Ik verlangde niet terug naar de wietlucht en de dieseldamp van Amsterdam en dacht eerder aan het platteland. De VS was geen country for old men, maar misschien was de countryside dat wel? Maar dan in Italië!

Uitvoerige bestudering van zowel banksaldo als buienradar leidde

ons uiteindelijk naar Umbrië. Umbrië is het Groene Hart van Italië en is zonnig en dunbevolkt. Het staat bekend om zijn zwijnen en de heilige Franciscus van Assisi komt er vandaan. De hoofdstad Perugia is groot genoeg om enkele stadse geneugten te bieden en heeft zelfs een kleine luchthaven.

We googelden wat aan de keukentafel in Brooklyn en skypten met een makelaar in Perugia, die verdomd als het niet waar is, uit Haarlem bleek te komen. Na een aantal bezichtigingen kochten we een gerenoveerde boerderij op 0,7 hectare grond nabij het middeleeuwse dorpje Monte Castello di Vibio.

Al snel bleek dat onze ‘burn rate’ drastisch omlaag ging terwijl de kwaliteit van leven juist tot ongekende hoogte steeg. Tot mijn grote verrassing bleek het op het Umbrische platteland te wemelen van de acteurs, schrijvers, schilders, wijnmakers en andere zonderlingen. We ontmoetten Italianen die de stad waren ontvlucht, Amerikanen, Duitsers, Japanners, Engelsen en Nederlanders.

Ik besloot een blog bij te gaan houden met de naam Kuntrylife. Die term dekte wat mij betreft precies de lading van stadse types die zo nodig op het platteland moesten gaan wonen. Dit blog werd uiteindelijk een boek dat de overgang beschrijft van de Concrete Jungle naar het Groene Hart, van Jay-Z naar Franciscus van Assisi.

Helaas moest de geweldige Amerikaanse ‘can do’-mentaliteit plaatsmaken voor het overheersende Italiaanse sentiment ‘Tiriamo avanti’, we slepen ons voort.

Maar was dat eigenlijk nog wel zo? Italië leek een flinke verandering door te maken. In 2021 won popgroep Måneskin het Eurovisie Songfestival, Italië behaalde de Europese voetbaltitel en mede dankzij premier Draghi ging het economisch beter dan ooit. Tot verbijstering van de Italianen werd hun land in hetzelfde jaar door *The Economist* zelfs verkozen tot ‘Land van het Jaar’.

Misschien is het inmiddels tijd om te zeggen: Tiriamo! Avanti!

WINTER

Inverno

Aardbeving

In augustus 2016 huurden wij een duizend jaar oude toren in het historische centrum van Perugia. We dachten eraan om een huis in ‘de Kuntry’ te kopen en waren zachtjes aan het zoeken in Umbrië en ondertussen volgden we een maandlang een zomercursus Italiaans aan de Università per Stranieri, die zich op een steenworp afstand bevond.

Elke avond als we in onze oude toren naar de derde verdieping klommen, hoorden we de straatzanger diep onder ons tot na middernacht telkens dezelfde vier liedjes zingen. En elke ochtend om zes uur werden de oude straatjes en stegen ontsmet door een kerel met een krijgende Piaggio waarop een luidruchtig aggregaat en een tank met ontsmettingsmiddel waren gemonteerd.

In de nacht van 24 augustus stond ik om halfvier ineens naast mijn bed. Ik was wakker geschrokken, maar niet van de zanger of de Piaggio, en meteen uit bed gesprongen. ‘Een aardbeving!’ riep ik. Hoe ik dat wist is onbegrijpelijk, want ik kom niet uit Groningen. Het bed was een halve meter verschoven, verder was het muisstil en buiten was niets te zien. We gingen uit onnozelheid maar weer gewoon slapen. De dag erna vonden we tientallen tekstberichten van bezorgde vrienden en op school ontdekten we pas echt hoe desastreuus de gevolgen van de klaarblijkelijk zware aardbeving waren geweest. Vooral in het bergstadje Norcia waren veel doden gevallen (293) en de krant *la Repubblica* repte van een oorlogsgebied. De wit weggetrokken lerares had de hele nacht met familie gebeld en leerde ons het woord voor aardbeving: *terremoto*.

In Umbrië komt statistisch gezien elke 203 jaar een zware beving voor, maar Perugia is gebouwd op Etruskische resten die aardshokken lijken te absorberen. Neemt niet weg dat de dubbeldeks basiliek

van Franciscus van Assisi in 1997 zwaar beschadigd werd door een beving, eveneens met kracht 5,7, en Assisi kun je vanaf Perugia zien liggen.

De Italiaanse overheid beloofde dat alle huizen in het getroffen gebied snel hersteld zouden worden. Geld speelde geen rol.

Vorig jaar reden we naar de hoogvlakte Castelluccio in de Umbri-sche Apennijnen (het Italiaanse equivalent van de bollenvelden) en besloten even door te rijden naar Norcia. De weg erheen was niet hersteld en veel mensen woonden nog in containers. De ingestorte kerk stond al wel in de steigers, maar de stad bood verder een trieste aanblik.

Ondanks dit alles kochten we toch een oud Kuntryhuis ten zuiden van Perugia. In de jaren tachtig was het opnieuw opgebouwd met oude materialen, maar wel met een verborgen betonnen rand tegen aardbevingen (*antisismico*) op twee meter hoogte, die het huis in geval van nood bij elkaar moet houden. Je ziet hier niks van, alles is bedekt met een laag stucwerk. Ook heeft het schuine dak een zeer zware, fraaie houten balkenconstructie die moet voorkomen dat het instort.

Je merkt eigenlijk alleen dat je in een seismisch gebied woont als je bij je opstalverzekering het hokje 'dekking tegen aardbeving' aankruist. We wonen net in een categorie 2-gebied met een laag risico. Tot nu toe blijft de schade beperkt tot wat scheuren in de muren.

2

Notaris

In de VS bestaat, net als in Italië, een overweldigende bureaucratie. Men heeft een hardnekkige voorkeur voor stapels papier met stempels, liefst met rode lakzegels, is dol op faxen en betalen doet men bij voorkeur met cheques. Toen wij ons Kuntryhuis kochten kwamen we dus niet onbeslagen ten ijs en de overdracht van een huis leek ons een vrij eenvoudige aangelegenheid. In Italië liggen de zaken echter toch iets anders dan we dachten door twee complicerende factoren, te weten: de familie en het kadaster. De verkopende familie bestaat uit meerdere broers en zussen, ooms, oud-tantes en nichten. De een wil niet verkopen, de ander wil meer geld, weer een ander is om onbekende redenen beledigd. Dit bemoeilijkt het verkoopproces, temeer omdat de onderlinge onderhandelingen in de familie pas beginnen zodra jij je als argeloze koper komt melden.

Wat het kadaster betreft: Vaak bestaat een stuk terrein uit tientallen stukken en stukjes grond, als het tegenzit ook nog eens van verschillende eigenaren. Elk lapje grond en elk bijgebouw moet apart worden vermeld in de akte.

Bij onze eerste poging om een huis te kopen steeg de verkoopprijs na ondertekening van de intentieverklaring, alle koperen dakgoten werden gestolen en er was een aardbeving. De advocaat was een neef van de stokoude eigenaresse die louter beren op de weg zag en die er nog een stuk of wat bij zette. Dat kwam ons bekend voor, maar het knappe was dat hij ons daar de schuld van gaf. Allemaal heel amusant om mee te maken, maar wel reden om verder te zoeken.

De tweede poging verliep juist heel soepel en eind december werden we geacht om bij de notaris te verschijnen ter ondertekening van

het koopcontract. We dachten met een halfuurtje klaar te zijn, maar moesten om te beginnen al een halfuur wachten. En wij niet alleen; bij de ondertekening waren tientallen mensen aanwezig. Om te beginnen het echtpaar dat het huis verkocht. Dan het echtpaar plus de zoon van wie we het aanpalende terrein met oude toren kochten. Voorts twee getuigen die zowel het Nederlands als het Italiaans machtig waren. Dan onze makelaar, de notaris en een secretaris van de notaris. Met ons tweeën erbij maakte dat twaalf personen. Het was een gezellige, Fellini-achtige boel en ik troostte de geëmotioneerde verkoopster die het te kwaad kreeg. De notaris moest nog een fout herstellen in het kadastrale nummer waar slechts de helft van de schuur op stond. De propvolle kamer met mensen wachtte een uurtje en niemand leek zich op te winden. Wij al helemaal niet, zolang we ons vliegtuig terug naar Amsterdam de volgende dag maar zouden halen.

Op een bepaald moment klonk het bevrijdende geluid van stempels die op de aktes werden gezet en waren we officieel eigenaar van ons Kuntryhuis.

Op 1 januari 2017 vertrokken we om 4.00 uur vanuit Amsterdam met onze kat Bebert op schoot richting Perugia. Kuntry, here we come!